

Mednarodni simpozij “Zahodni Ilirik in severovzhodna Italija v poznorimski dobi” (Zemono, 5. - 8. september 1994)

Pred nami so prispevki arheološkega dela mednarodnega simpozija “Zahodni Ilirik in severovzhodna Italija v poznorimski dobi”. Organizirala sta ga Oddelek za zgodovino na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani in Inštitut za arheologijo ZRC SAZU v dvorcu Zemono pri Vipavi od 5. do 8. septembra 1994 ob 1600. obletnici bitke pri Frigidu, enega najpomembnejših antičnih dogodkov na sedanjem slovenskem ozemlju.

Ko smo se začeli leta 1992 pripravljati na znanstvenega tega dogodka, smo bili v dilemi, kaj izbrati za temo arheološkega dela znanstvenega simpozija. Tema zgodovinskega dela, podprta s številnimi viri je bila namreč od začetka nesporna. Povsem drugače je z arheološkim pogledom na bitko, materialnih dokazov zanjo ni, le posredno nakazujejo dogodek nekatere okoliščine v bližnjih utrdbah, ki jih je mogoče uskladiti s časom bitke (posebej novčne najdbe). Zato smo se že med prvimi sestavanji v organizacijskem odboru pogovarjali o tem, kako široko časovno in geografsko naj seže izbor tematike, ki bi z arheološkimi izsledki osvetlila čas, v katerem se je bitka dogajala. Najprej smo se odločili o širšem prikazu raziskav poznoantičnega obdobja na jugovzhodnoalpskem območju, kar pa se je prekrivalo z že leta 1976 organiziranim in tudi objavljenim simpozijem *Zaton antike*. Čeprav je od takrat minilo že osemnajst let in so novejši izsledki številni in pomembni, smo se na koncu vendarle odločili za ožji prikaz poznorimskega obdobja, torej časa, ki nekako simetrično zaobjema letnico 394. Če že ni mogoče o bitki z arheološkega stališča pove-

dati kaj novega, pa smo zato želeli predstaviti do zdaj pridobljena spoznanja o poselitveni sliki obdobja, v katerem je do bitke prišlo, značilnosti prebivalstva v času zadnjega sijaja rimskega imperija v 4. st. ter tudi siromašenje in postopni propad v 5. st.

Zaradi siceršnje usmerjenosti simpozija v čas in prostor bitke pri Frigidu smo se zaradi termina, ki je bil na razpolago, nujno morali omejiti na jugovzhodnoalpsko območje.

Povabili pa smo kolege iz sosednjih dežel, da osvetlijo nakazano arheološko problematiko tudi iz drugih zornih kotov. Koliko se nam je to posrečilo, kažejo članki, ki so v tujih jezikih ali s povzetki dostopni tudi širši mednarodni javnosti. Živahna diskusija, ki se je razvila ob predavanjih, pa kaže, kako so takšna srečanja potrebna in opozarja na to, kako hitro novejši podatki spreminjajo doseženo znanje in naravnost kličejo k razjasnitvi nakopičenih vprašanj. Zato razumem simpozij predvsem kot pregled najnovejših dognanj poznorimske stroke na obravnavanem območju in kot spodbudo za intenzivnejše nadaljnje raziskave.

Na tem mestu bi se želel zahvaliti vsem, ki so simpozij omogočili, posebno še občini Ajdovščina in mestu Ljubljana ter vsem sodelavcem, ki so se potrudili, da je simpozij z obema ekskurzijama potekal po načrtanem programu.

Prispevki zgodovinskega dela simpozija so objavljeni posebej (*Situla* 34, 1996).

Slavko CIGLENEČKI